

- ۹- دانشجویان چه شرطی را برای آزادی گروگان های آمریکایی اعلام کردند؟ دانشجویان اعلام کردند که چنانچه آمریکا شاه را تعویل دهد و متعهد شود که در امور داخلی ایران دخالت نکند، گروگان ها را آزاد خواهند کرد.
- ۱۰- آمریکا برای رهایی گروگان ها چه کرد؟ اقدام به حمله ی نظامی کرد اما هواپیما و بالگردهای آن کشور در صحرای طبرستان دچار طوفان شن شدند و نیروهای امریکایی با تحمل تلفات و خسارت گریختند.
- ۱۱- سرانجام گروگان های آمریکایی چه شد؟ سرانجام با میانجیگری دولت الجزایر، دانشجویان پس از یک سال و چند ماه گروگان های آمریکایی را آزاد کردند.
- ۱۲- جنگ تحمیلی در چه تاریخی و توسط کدام کشور بر علیه ایران آغاز شد؟ در (۳۱ شهریور ۱۳۵۹)، صدام، رئیس حکومت بعثی عراق، با فرمان حمله به خرمشهر جنگ علیه ایران را آغاز کرد.
- ۱۳- جمله ی معروف رهبر انقلاب آیت الله خامنه ای در باره امام خمینی چه بود؟ " این انقلاب در هیچ کجای جهان پی نام او شناخته شده نیست "

- * - مردم ایران در روز های و برای تعیین سرنوشت سیاسی خود به پای صندوق های رأی رفتند. (۱۰ و ۱۱ فروردین ۵۸)
- * - در همه پرسى برای تعیین نظام سیاسى درصد مردم به جمهوری اسلامی رأی مثبت دادند. (۹۸/۲ درصد)
- * - روز ۱۲ فروردین به عنوان روز نام گذاری شد. (جمهوری اسلامی)
- * - نهادهای انقلابی به فرمان و بر اساس به وجود آمدند. (امام خمینی- ضرورت و نیازهای کشور)
- * - آیت الله بر اثر اقدام های تروریستی ضد انقلاب به شدت مجروح شدند. (سیدعلی خامنه ای)
- * - جنگ تحمیلی سرانجام پس از سال پایداری ملت و ایثار رزمندگان به پایان رسید. (۸)
- * - سال بعد از اعلام آتش بس، ایران و عراق برای تبادل اسرا به توافق رسیدند. (۲)
- * - امام خمینی سرانجام در شامگاه در تهران درگذشت. (۱۳ خرداد ۱۳۶۸)
- * - یک روز پس از ارتحال امام خمینی ، را به رهبری انقلاب برگزید. (مجلس خبرگان رهبری- آیت الله خامنه ای)

درس ۱۷ (فرهنگ)

تهیه کننده: علیرضا اسماعیلی

مجموعه سوال و جواب کتاب مطالعات اجتماعی نهم - متوسطه اول -

- ۱- تعاریف فرهنگ چیست؟ (الف) فرهنگ را می توان شیوه ی مشترک زندگی در یک جامعه دانست.
(ب) فرهنگ را آگاهی و اندیشه ی مشترک اعضای یک جامعه نیز می گویند.
- ۲- رابطه ی جامعه و فرهنگ را بیان کنید؟ جامعه بدون فرهنگ وجود ندارد و فرهنگ هم بدون جامعه به وجود نمی آید.
- ۳- اجتماعی شدن یا جامعه پذیری چیست؟ اجتماعی شدن فرایندی طولانی مدت از تولد تا آخر عمر است که افراد از طریق آن، زندگی در جامعه را می آموزند و خود را با آن منطبق می کنند.
- ۴- چرا اجتماعی شدن فرایندی بسیار مهم در زندگی است؟ زیرا بدون آن، افراد نمی توانند به زندگی در جامعه ادامه دهند. در یک جامعه، هر فرد عقاید و باورها، رسوم، قوانین و حتی چگونگی پاسخ دادن به غرایز را از دیگران می آموزد و به افراد دیگر یاد می دهد.
- ۵- فرایند اجتماعی شدن نخست در کجا رخ می دهد؟ چگونه؟ با ذکر مثال؟ در خانواده - پدر و مادر به کودک یاد می دهند که چگونه صحیح غذا بخورد و در نشست و برخاست چه آداب را رعایت کند، چگونه به مهمان سلام و تعارف کند، چگونه در مراسم مختلف مثل جشن ها یا عزاداری ها شرکت کند و چه بپوشد و چگونه رفتار کند، در موقع خمیازه کشیدن دست را جلوی دهانش بگیرد یا پاهایش را جلوی افراد بزرگ تر دراز نکند و موقع غذا خوردن، دهانش صدا ندهد.
- ۶- با بزرگ تر شدن فرد، علاوه بر خانواده، چه عوامل دیگری در فرایند اجتماعی شدن فرد موثر است؟ رسانه های جمعی، دوستان و گروه همسالان و برنامه های آموزشی و تربیتی مدرسه نیز چگونگی زندگی در جامعه و سازگاری با آن را به تدریج به او می آموزند.

این فرایند بعدها با رفتن به دانشگاه، خدمت سربازی، محل کار و.... ادامه پیدا می کند.

۷- در فرایند اجتماعی شدن، مهم ترین لایه های فرهنگ که به افراد آموخته می شوند چیست؟ نمادها، هنجارها، ارزش ها و عقاید.

۸- لایه ها و جنبه های فرهنگ یک جامعه چگونه است؟ با ذکر مثال؟ برخی از لایه های فرهنگ خارجی یا پیرونی (ظاهری) هستند مانند نمادها و هنجارها و برخی عمیق تر هستند مانند ارزش ها و عقاید.

۹- کاربرد نماد چیست؟ هر جامعه ای برای انتقال معانی مورد نظر خود از انواع معینی از نمادها استفاده می کند. زبان گفتاری و نوشتاری، همه ی اشیاء دست ساخته های انسان مانند تصاویر، پوشاک، خوراک، ساختمان ها و همچنین رفتارهای او، نقش نمادین دارند.

۱۰- هنجار چیست؟ هنجارها، رفتارهای معینی هستند که در یک گروه یا جامعه پذیرفته شده و متداول اند. به عبارت دیگر به قواعد و شیوه های مورد قبول یک جامعه برای انجام دادن کارهای مختلف، هنجار می گویند. برای مثال، ما وقتی به هم می رسیم سلام می کنیم، وقتی می خواهیم غذا بخوریم یا وارد جایی شویم به هم تعارف می کنیم.

۱۱- هنجارها شامل چه مواردی می شود؟ هنجارها در واقع همه ی عادت ها، آداب و رسوم اجتماعی، مناسک مذهبی، قواعد، قوانین و مقررات را در بر می گیرند.

۱۲- رابطه ی هنجارها و زندگی اجتماعی چیست؟ زندگی اجتماعی بدون وجود هنجارها ادامه پیدا نمی کند و هنجارها به روابط اجتماعی سامان می بخشند. افراد یک جامعه خود را ملزم می بینند از هنجارها پیروی کنند تا جامعه آنها را به عضویت بپذیرد.

۱۳- مهم ترین دلایل پیروی از هنجارها را بیان کنید؟ ارزش دانستن و اعتقاد به آنها، حفظ آبرو و احترام یا ترس از مجازات.

۱۴- پیروی نکردن از هنجارها، چه عواقبی برای افراد دارد؟ اگر افراد از هنجارها یا شیوه های مورد قبول گروه یا جامعه پیروی نکنند، مجازات می شوند. این مجازات ممکن است به صورت سرزنش خود یا دیگران، پوزخند ف تمسخر، طرد کردن و محروم نمودن، متلک گفتن یا مجازات های رسمی و قانونی باشد.

۱۵- ارزش چیست؟ ارزش یعنی خوب و بد، رشت و زیبا و مطلوب یا نامطلوب دانستن امور مختلف.

۱۶- رابطه ی ارزش ها و هنجارها را بنویسید؟ با ذکر مثال؟ ارزش ها زمینه ی شکل گیری هنجارها را ایجاد می کنند و جهت دهنده ی رفتارها هستند. افراد بر مبنای ارزش هایی که به آنها معتقدند، عمل می کنند. برای مثال، کسی که پرهیز از اسراف را کار خوب و درستی می داند و آن را ارزش تلقی می کند، اگر در عمل هم از اسراف پرهیزد، هنجارش طبق این ارزش بوده است.

۱۷- منظور از ارزش های اجتماعی چیست؟ با ذکر مثال؟ ارزش های اجتماعی، ارزش هایی هستند که مورد توجه اکثر افراد جامعه اند و افراد به عملی شدن آنها تمایل دارند. برای مثال، برای یک تیم ورزشی، پیروزی در مسابقه و برای یک ملت دفاع از کشور خود و مقابله با دشمنان، ارزش های اجتماعی هستند.

۱۸- بخش مهمی از فرهنگ هر جامعه را چه چیز تشکیل می دهد؟ بخش مهمی از فرهنگ جامعه را عقاید و باورهای آن شکل می دهد

۱۹- با ذکر یک مثال توضیح دهید چه رابطه ای بین عقاید و هنجارها و ارزش ها وجود دارد؟ بخش مهمی از فرهنگ جامعه را عقاید و باورهای آن شکل می دهد. برای مثال در جامعه ای که عقاید دینی دارد، هنجارها، نمادها و ارزش هایی بر مبنای آن عقاید شکل می گیرد. به عکس در جامعه ای که زندگی را فقط به این دنیا محدود می داند و به آخرت اعتقادی ندارد، هنجارها و ارزش های متناسب با همان جامعه پدید می آیند.

۲۰- عقاید اسلامی برای مسلمانان چه نقشی دارد؟ اعتقادات اسلامی، ملاکی است که با آن هنجارها و ارزش ها را می سنجیم و هر کدام را که با این اصول اعتقادی سازگاری ندارند، طرد می کنیم.

۲۱- هر یک از هنجارهای زیر مبتنی بر کدام ارزشها و عقاید است؟ توضیح دهید.

الف) برخی نانوایی ها، شب های جمعه یک یا چند تنور نان خود را به صورت رایگان و صلواتی به مردم می دهند.

(ارزش های دینی - کمک به دیگران و انسان دوستی)

ب) مردها در هنگام ورود به خانه دیگران با صدای بلند یا الله می گویند. (ارزش های عرفی و دینی - حفظ حجاب و پوشش)

ج) افراد در موقع دیدن کودک، ماشالله می گویند. (ارزش های دینی - چشم زخم)

۲۲- عوامل مختلفی می توانند نمادها، ارزش ها و هنجارهای یک جامعه را تغییر دهند و در فرهنگ آن جامعه تغییر و دگرگونی پدید آورند. در باره این عوامل و چگونگی تأثیر آنها بر فرهنگ گفت و گو کنید و مثال هایی بیاورید.

عوامل	مصادیق	تغییر در نمادها، ارزش ها و هنجارها
پیشرفت های صنعتی و فناوری	زندگی آپارتمان نشینی پیشرفت وسایل حمل و نقل و افزایش مسافرت	خانه های چند طبقه، فضای کمتر برای بازی بچه ها و
رسانه های جمعی	تلویزیون - رادیو - روزنامه - اینترنت - ماهواره	کم شدن دید و بازدی و صله ی ارحام - کسرتش فردگرایی - کم شدن ارتباطات فAMILI
نفوذ فرهنگی بیگانگان و کشورهای سلطه گر	ماهواره - اینترنت	مدرکایی - تغییر نوع پوشش - نوع معماری

- * فرهنگ جامعه شیوه ی است . (زندگی آن جامعه)
- * فرهنگ پدیده ای است ، یعنی از طریق زن به ارث نمی رسد . (آموزشی)
- * فرهنگ از راه از نسلی به نسل دیگر منتقل می شود . (آموزش و تربیت)
- * فرهنگ در جریان (فرایند) آموخته می شود . (اجتماعی شدن)
- * فرایند اجتماعی شدن ، نخست در رخ می دهد . (خانواده)
- * اولین و مهم ترین کانون اجتماعی شدن فرد است . (خانواده)
- * نماد در جریان به وجود می آید . (روابط اجتماعی)
- * هنجارها به سامان می بخشد . (روابط اجتماعی)

درس ۱۸ (هویت)

مجموعه سوال و جواب کتاب مطالعات اجتماعی نهم - متوسطه اول - تهیه کننده : علیرضا اسماعیلی

- ۱- هویت چیست ؟ چه تفاوتی بین انسان و سایر موجودات زنده است؟ هویت عبارت است از احساس و آگاهی و شناخت از خود. آگاهی انسان از وجود و شخصیت و ویژگی های خود از جمله تفاوت های او با سایر موجودات زنده است و خداوند این امتیاز را به انسان عطا کرده است.
- ۲- هویت فردی چند بخش دارد ؟ دو بخش ویژگی های جسمانی و روانی.
- ۳- برای هویت جسمانی و روانی مثال بزنید؟ (چه ویژگی هایی هویت جسمانی و هویت روانی را تشکیل می دهد؟) ویژگی هایی مانند جنسیت ، قد وزن، سن ، گروه خونی و هویت جسمانی را تشکیل می دهد. این ویژگی ها مربوط به بدن و خلقت طبیعی ما هستند. ویژگی های اخلاقی و روانی همان ویژگی های غیر جسمانی هستند، مانند صبور بودن، زودرنج بودن، داشتن پشتکار و اراده، امیدوار بودن، لچوج بودن و به هنر علاقه داشتن و
- ۴- ویژگی های جسمانی چه تأثیراتی بر انسان دارد؟ (مثال) ویژگی های جسمانی افراد بر خصوصیت روانی انسان ها اثر می گذارد. برای مثال بیماری ها یا اختلالات جسمی تأثیرات نامطلوبی بر سلامتی روانی انسان دارند.
- ۵- ویژگی های اخلاقی چه تأثیراتی بر انسان می گذارد با ذکر مثال؟ ویژگی های اخلاقی و روانی می توانند بر جسم ما تأثیر بگذارند. برای مثال افراد خوش بین و امیدوار و پر تلاش نسبت به ادم های پدپین و منفی پاف یا تنبل سلامت جسمانی بیشتری دارند.
- ۶- هویت اجتماعی چیست؟ افراد با عضویت در گروه های مختلف اجتماعی هویت به دست می آورند. به عبارت دیگر، هویت اجتماعی ما از طریق ارتباط با جامعه شکل می گیرد. ما عضو گروه های متفاوتی مانند خانواده، دوستان، هم کلاسی ها، همسایه ها و همکاران هستیم و در هر گروه نقش هایی را بر عهده می گیریم.
- ۷- رابطه ی جامعه و هویت افراد را بیان کنید ؟ جامعه زمینه ی پیدایش برخی ویژگی های روانی و اخلاقی را در فرد به وجود می آورد و از پرورش برخی هویت ها نیز جلوگیری می کند.